

Prof. Dr. Ali Cem BUDAK (Editör)

Doç. Dr. Varol KARAASLAN

Dr. Eylem APAYDIN

Dr. Fatih AYDEMİR

AVUKATLIK VE NOTERLİK HUKUKU

FİLİZ KİTABEVİ

İSTANBUL

2021

Elinizdeki kitap Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesinde birlikte me-
zi yapmanın bir araya getirildiği yazarlar arasında kurulum akademik iş-
birliği ve dostluğun bir göstergesidir.

Kitabın hacmine ve münavezi amacına rağmen dört bölüme ayrılmış ta-
rifinden dolayı kaleme alınması olmasın farklı sebepleri vardır. Avukatlık ve
noterlik hukukları alanında yapılacak bir çalışma öncelikle esasen idare
hukukunun alanına girer "mesleğe kabul", "meslek örgütlerine üye
olma" ve "disiplin soruşturması" gibi mesleki düzenlemelerin incelenme-
sini gerektirmektedir. Ancak gerek avukatlık mesleğinin nitelikleri
ve iş sahalarıyla olan hukuki ilişkileri bir is göremlerinde söz konusu oluş-
turması ve avukatlık mesleğinin nitelikleri ile bağlantılı olarak yapılırsa
temel emsali sebepleri böyle bir eserde birer hukukun is göremlerinde
sözleşmeler ve temsil ilişkin hukukları ile bağlantılı olarak incelenmesi
yer alması da zorunludur. Nihayet Hukuk Mahkemeleri Kanunu bağlan-
mak ve bu kanunun hükümleri niteliğine uygun olduğu ölçüde diğer
yargı kollarda da uygulanmak üzere yargı alan hukuku kanunlarında
yer alan davaya ilişkin özel hükümler de incelenmelidir. Yazar-
lar bu konuların gerektirdiği farklı konularla ilgili olarak birer hukukun
xilması işini bölümler halinde yazmışlar. Birbirlerinin yazdıkları bölümler
leri de gözden geçirmişlerdir.

Dört yazarın ayrı ayrı hazırladığı bölümler farklı bölümler şekli bakımın-
dan birbirine uygun hale getirilerek ve aynı cümlelerin benzerlikleri
dize yarıncı olan Sayın Eski Koç'a ve kitabın dizisinin düzeni yapan
Sayın Zeynep Özü Tarih'e teşekkür borçlusunuz.

Kitabın okuyucularınıza yararlı olmasını diliyoruz.

Prof. Dr. Ali Cem Budak
Kadıköy, 12.01.2021

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM

AVUKATLIK MESLEĞİ, MESLEĞİN ÖZELLİKLERİ VE TARİHÇESİ

I. GİRİŞ.....	1
II. AVUKATLIK MESLEĞİ.....	2
A. İki Farklı Avukatlık Anlayışı.....	2
B. İki Farklı Avukatlık Anlayışının Ortak Noktaları.....	3
C. Savunma Hakkı ve Avukat.....	3
III. AVUKATLIK MESLEĞİNİN ÖZELLİKLERİ.....	5
A. Avukatlık Mesleğinin Çift Fonksiyonu.....	5
B. Avukatlık Kanunu'na Göre Avukatlık Mesleğinin Nitelikleri.....	5
C. Avukatın Bağımsızlığı.....	6
D. Avukatlık Mesleğinin Kamu Hizmeti Niteliği.....	7
E. Avukatın Kamu Görevlisi Sayılıp Sayılamayacağı.....	8
F. Avukatlık Mesleği Etiği ve Disiplini.....	8
IV. AVUKATLIK MESLEĞİNİN TARİHÇESİ.....	9
A. Osmanlı Dönemi.....	9
1. Tanzimat Öncesi Dönem ve Şer'i Mahkemelerde Avukatlık.....	9
2. Tanzimat Döneminde Avukatlık.....	9
3. Meşrutiyet Döneminde Avukatlık.....	10
4. Osmanlı Döneminde Yapılan Düzenlemelerin Ortak Nitelikleri.....	10
B. Cumhuriyet Dönemi.....	11
1. Muhâmat Kanunu.....	11
2. 3499 Sayılı Avukatlık Kanunu.....	12
3. 1136 Sayılı Avukatlık Kanunu.....	12

İKİNCİ BÖLÜM

AVUKAT OLABİLME ŞARTLARI

I. GİRİŞ.....	15
II. AVUKATLIĞA KABUL İÇİN GEREKEN ŞARTLAR.....	15
A. Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşı Olmak.....	15
B. Hukuk Fakültesi Mezunu Olmak.....	16
C. Avukatlık Stajını Tamamlamak.....	17
D. Baro Bölgesinde İkamet Etmek.....	19
III. AVUKATLIĞA ENGEL HÂLLER.....	20
A. Kanunda Sayılı Bazı Suçlardan Mahkûm Olmamış Bulunmak.....	20
B. Kasten İşlenen Bir Suçtan Dolayı İki Yıldan Fazla Süreyle Hapis Cezasına Çarptırılmış Olmak	22
C. Kesinleşmiş Bir Disiplin Kararı Sonucunda Hâkim, Memur veya Avukat Olma Niteliğini Kaybetmiş Olmak	22
D. Mahkeme Kararı ile Kısıtlanmış Olmak	23
E. İflas Etmiş Olup İtibarı İade Edilmemiş Bulunmak	23
F. Hakkında Aciz Vesikası Verilmiş Olup Bunu Kaldırtmamış Olmak	23
G. Avukatlığı Sürekli Olarak Gereği Gibi Yapmaya Engel Vücut veya Akılca Malul Olmak	24
H. Avukatlık Mesleğiyle Birleşmeyen Bir İşle Uğraşmak.....	24
1. Avukatlıkla Birlikte Yapılamayacak İşler	25
2. Avukatlıkla Birlikte Yapılabilecek İşler.....	25
IV. BARO LEVHASINA YAZILMA	29

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

AVUKATIN HAK VE YETKİLERİ

I. GİRİŞ.....	31
II. AVUKATLIK STATÜSÜNDEN KAYNAKLANAN HAK VE YETKİLER	32
A. Avukatlık Tekeli.....	32
B. Teklif Edilen İş Reddetme Hakkı	34
C. Dosyayı İnceleme Hakkı.....	36
D. Dosyadan Örnek Alma ve Örnek Kullanabilme Hakkı.....	37
E. Avukatın Yetki Belgesi Düzenlemesi	38

F. Avukatın Bilgi ve Belge İsteme Yetkisi	40
1. Avukatların Bilgi ve Belge İsteme Yetkisinin Sınırları	42
2. Belirli Bir Konuda, Bilgi ve Belge Elde Edilmesinin Özel Kanun Hükümleri ile Düzenlenmiş Olması Hâli	43
G. Müzekkerelerin Duruşma Günü Beklenmeksizin Mahkemeden Alınabilmesi	46
H. Savunma Dokunulmazlığı.....	47
I. Tebligat Yapma Yetkisi	48
İ. Uzlaştırma Yetkisi	49
1. “Uzlaşma Sağlama” teriminin anlamı	49
2. Uzlaşma sağlama tutanağının ilam mahiyetini haiz belgelerden sayılması.....	51
3. Sulh sözleşmesi davanın ilk duruşmasından önce yapılmalıdır	51
4. Sulh sözleşmesi taraf iradelerine tâbi bir konuda olmalıdır.....	51
5. Sulh sözleşmesi yazılı olmalı, metin imza yeri ve tarihini içermelidir	51
6. Sulh sözleşmesi, her iki tarafın da avukatının katılımı ile yapılmalıdır	51
7. Uzlaşma sağlama tutanağı düzenlenmesinin, derdest dava üzerindeki etkisi.....	52
8. Uzlaşma tutanağının içeriği	53
9. “Uzlaşma Sağlama” tutanağının ilam gibi icra edilmesi	54
III. AVUKAT-MÜVEKKİL İLİŞKİSİNDEN KAYNAKLANAN HAK VE YETKİLER.....	54
A. Avukatın Müvekkilini Temsil Yetkisi	54
B. Ücret İsteme Hakkı.....	56
C. Avans ve Masraf İsteme Hakkı	59

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

AVUKATIN ÖDEVLERİ

I. GİRİŞ.....	61
II. AVUKATIN AYDINLATMA ÖDEVİ.....	62
III. AVUKATIN ÖZEN, SADAKAT VE TALİMATLARA UYMA ÖDEVİ.....	64
A. Avukatın Özen Ödevi	64
B. Avukatın Sadakat Ödevi	67
C. Avukatın Talimatlara Uyma Ödevi.....	70

IV. AVUKATIN EDİMİNİ ŞAHSEN YERİNE GETİRME ÖDEVİ	72
V. AVUKATIN HESAP VERME ÖDEVİ	73
VI. AVUKATIN İŞİ RET YÜKÜMLÜLÜĞÜ	74
VII. AVUKATIN DOSYA TUTMA VE SAKLAMA ÖDEVİ	75
VIII. AVUKATIN REKLAM YASAĞINA UYMA ÖDEVİ	76
A. Reklam Yasağı Kavramı ve Bu Yasağın Nedenleri	76
B. Reklam Yasağının Hukuki Dayanakları	78
C. Reklam Yasağının Somut Görünüm Biçimleri	79
1. Avukatın Müvekkilini Bürosunda Kabul Etmesi	79
2. Avukat Tabelasının Özellikleri	80
3. Avukatın Kullanacağı Kâğıt ve Kartvizitler ile Telefon Rehberi	81
4. Avukatın Büro Açılışı ve Mesleğe Dönüşü	83
5. Kitle İletişim Araçları ve İnternet	83
6. İrtibat Bürosu Edinme	85
7. İş Temini İçin Faaliyette Bulunmak	86
8. Davanın Kaybı Hâlinde Avukatlık Ücretinin İadesi	87
D. Reklam Yasağına Aykırılığın Yaptırımı	87
E. Reklam Yasağı Kuralları Hakkında Değerlendirme	88

BEŞİNCİ BÖLÜM

AVUKATLIK SÖZLEŞMESİ

I. GİRİŞ	91
II. AVUKATLIK SÖZLEŞMESİNİN TANIMI, UNSURLARI VE HUKUKİ NİTELİĞİ	92
A. Tanımı ve Unsurları	92
B. Hukuki Niteliği	94
C. Diğer Sözleşmelerle Karşılaştırılması	96
1. Vekâlet Sözleşmesi	96
2. Eser Sözleşmesi	98
3. Hizmet Sözleşmesi	98
III. SÖZLEŞMENİN KURULMASI	99
A. Tarafları	99
B. Öneri-Kabul	100
C. Şekil	101
D. Sözleşme Yapma Zorunluluğu	104

IV. SÖZLEŞMEDEN DOĞAN ASLİ EDİM YÜKÜMLÜLÜKLERİ	105
A. Avukatın Asli Edim Yükümlülüğü (Hukuki Yardımda Bulunma Borcu)	105
B. İş Sahibinin Asli Edim Yükümlülüğü (Ücret Ödeme Borcu)	107
V. SONA ERMESİ	109
A. İfa	109
B. İkale	109
C. Sürenin Dolması	110
D. Azil	110
E. İstifa	111
F. Ölüm	112
G. Ehliyet Kaybı	113
H. İş Sahibinin İflası	113
İ. Diğer Sebepler	114

ALTINCI BÖLÜM

AVUKATLARIN MESLEK ÖRGÜTLERİ VE MESLEK KURALLARI

I. GİRİŞ	115
II. BAROLAR	116
A. Kuruluşu	116
B. Baroların Organları ve Görevleri	118
1. Baro Genel Kurulu	118
2. Baro Yönetim Kurulu	120
3. Baro Başkanlığı	122
4. Baro Başkanlık Divanı	123
5. Baro Disiplin Kurulu	123
6. Baro Denetleme Kurulu	124
III. TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ	124
A. Kuruluşu	124
B. Görevleri	124
C. Organları	126
1. Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu	126
2. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu	127
3. Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı	128
4. Türkiye Barolar Birliği Başkanlık Divanı	128
5. Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu ve Türkiye Barolar Birliği Denetleme Kurulu	129

IV. TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİNİN ÜYESİ OLDUĞU ULUSLARARASI ORGANİZASYONLAR	129
A. Avrupa Birliği Baroları ve Hukuk Kuruluşları Konseyi (CCBE)	129
B. Uluslararası Barolar Birliği (IBA)	130
V. MESLEK KURALLARI	130
A. Genel Kurallar	131
B. Yargı Organlarıyla ve Adli Mercilerle İlişkiler	131
C. Meslektaşlar Arası Dayanışma ve İlişkiler	132
D. İş Sahipleriyle İlişkiler	132
E. Avukatların Barolarla TBB ile İlişkileri	133

YEDİNCİ BÖLÜM

AVUKATLARIN SORUMLULUĞU

I. GİRİŞ	135
II. AVUKATLARIN HUKUKİ SORUMLULUĞU	136
A. Borca Aykırılık	136
B. Haksız Fiil	140
C. Zarar	142
D. Kusur	144
E. İliyet Bağı	146
F. Sorumsuzluk Anlaşmalarının Hükümsüz Olması	148
G. Zamanaşımı	148
III. AVUKATLARIN CEZAİ SORUMLULUĞU	149
A. Avukatın İşleyebileceği Suçlar	150
1. Türk Ceza Kanunu'nda Sayılanlar	150
2. Avukatlık Kanunu'nda Sayılanlar	151
B. Avukat Hakkında Yürütülecek Soruşturma ve Kovuşturma	152
1. Soruşturma	152
2. Kovuşturma	153
IV. AVUKATLARIN DİSİPLİN SORUMLULUĞU	154
A. Disiplin Suçları	154
1. Avukatlık Onuruna Aykırı Davranma	154
2. Düzen ve Gelenekler ile Meslek Kurallarına Aykırı Davranma	155

3. Mesleki Çalışmada Görevleri Yapmama	155
4. Görevinin Gerektirdiği Dürüstlüğe Uygun Şekilde Davranmama	156
B. Disiplin İşlemleri Süreci	156
C. Disiplin Cezaları	157

SEKİZİNCİ BÖLÜM

NOTERLİK KURUMU ve NOTERLİK MESLEĞİ

I. GİRİŞ	159
II. NOTER VE NOTERLİK KURUMUNUN TANIMI	162
III. NOTERLİK MESLEĞİNİN TARİHÇESİ	164
A. Osmanlı Dönemi	164
1. Tanzimat Öncesi Dönem	164
2. Tanzimat Sonrası Dönem	165
B. Cumhuriyet Dönemi	167
1. 3456 Sayılı Noterlik Kanunu	167
2. 1512 Sayılı Noterlik Kanunu	168
IV. NOTER VE NOTERLİK KURUMUNUN HUKUKUMUZDAKİ YERİ	168
V. NOTERLİK HUKUKUNUN TANIMI VE KAYNAKLARI	170
VI. NOTERLİKLERİN KURULMASI, YETKİ ÇEVRESİ VE SINIFLANDIRILMASI	171
A. Noterliklerin Kurulması ve Kapatılması	171
B. Noterliklerin Yetki Çevresi	172
C. Noterlerin ve Noterliklerin Sınıflandırılması	173
VII. NOTERLİK MESLEĞİNE KABUL, NOTERLİĞE ATANMA İLE GÖREVE BAŞLAMA VE GÖREVİN SONA ERMESİ	175
A. Noter Olabilme Şartları	175
B. Noterlik Stajına Tâbi Olmayanlar	177
C. Noterlik Stajı	178
D. Noterliğe Atanma	180
E. Noterin Görevine Başlaması	182
F. Noterlik Görevinin Sona Ermesi	182
1. Noterin İstifa Etmesi	183
2. Noterin İstifa Etmiş Sayılması	183
3. Noterin Yaş Tahdidine Tâbi Tutulması (Zorunlu Emeklilik)	183
4. Noterin Meslekten Çıkarma Cezası Alması	184

5. Noter Olabilme Şartlarından Birinin Kaybedilmesi	184
6. Noterin Meslekte Yeterli Olmadığının Anlaşılması	184
7. Noterin Başka Bir Noterliğe Atanması	184

DOKUZUNCU BÖLÜM

NOTERLERİN HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

I. GİRİŞ	185
II. NOTERLERİN HAKLARI	186
A. Ücret Hakkı	186
1. Noterlerin Gelirleri	188
a. Ücret Gelirleri	188
b. Noter Hissesi Gelirleri	192
c. Ortak Cari Hesap Geliri	192
2. Noterlerin Giderleri	193
B. İzin Hakkı	194
1. Yıllık izin	194
2. Mazeret izni	194
3. Hastalık izni	195
III. NOTERLERİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ	195
A. Yemin Etme	196
B. Teminat Yatırma	196
C. İmza ve Mühür Örneklerini Gönderme	200
D. İşyeri Kaydı Yaptırma ve Kâtip ve Hizmetlileri Sigorta Ettirme	200
E. Kanunun Emredici Hükümlerine Aykırı Hususlarda İşlem Yapmama	201
F. Meslek Sırrını Saklama	202
G. Evrak ve Defterlerin Gizliliğini Sağlama	203
H. Vergi Dairesine Bildirimde Bulunma	204
I. Harç ve Vergi Toplayarak Vergi Dairesine Yatırma	204
J. Çalışma Saatlerine Uyma	206
K. Odaya Kaydolma	207
L. Noterlik Görevi ile Bağdaşmayan ve Yasak Olan İşlerden Kaçınma	207

ONUNCU BÖLÜM

NOTER İŞLEMLERİ

I. GİRİŞ	209
II. NOTERLERİN GENEL OLARAK YAPACAKLARI İŞLER	210
A. Mülkiyeti Muhafaza Kaydı İle Satış Sözleşmesi	211
B. Taşınmaz Satış Vaadi Sözleşmesi	212
C. Örnek Verme İşlemleri	213
D. Çeviri İşlemleri	214
E. Protesto İşlemleri	215
F. İhtarname ve İhbarname İşlemleri	216
G. Tescil İşlemleri	217
III. NOTERLERİN ÖZEL OLARAK YAPACAKLARI İŞLER	218
A. Tespit İşleri	218
B. Emanet İşleri	221
C. Defter Onaylamak	223
1. Onaylanacak Defterler	223
2. Defter Onaylama Usul ve Esasları	224
D. Vasiyetname ve Ölümüne Bağlı Tasarruflarla İlgili İşler	226
1. Ölümüne Bağlı Tasarruf Düzenlemek ve Saklamak	226
2. Ölümüne Bağlı Tasarrufu Nüfus İdaresine Bildirme ve Ölümün Gerçekleşmesi Hâlinde Mirasçıları Ölümüne Bağlı Tasarruftan Haberdar Etme	227
E. Tebligat İşleri	228
IV. NOTERLERİN YAPACAKLARI DİĞER İŞLER VE ÖZELLİKLE ÇEKİŞMESİZ YARGI İŞLERİNİN NOTERLERE BIRAKILMASI	229
V. NOTER SENETLERİNİN DÜZENLENME ŞEKİLLERİ	230
A. Düzenleme Yolu ile Senet	230
B. Onaylama Yolu ile Senet	234
VI. NOTERLİK İŞLEMLERİNDE ŞEKLE İLİŞKİN UYULMASI GEREKEN GENEL HÜKÜMLER	235
A. Hukuki İşlemlerde İlgili Şekil Kuralları	235
B. Hukuki İşlemlerde Yasaklılık	236
C. Hukuki İşlemlerin Başkası Adına Yaptırılması	237
D. Hukuki İşlemlerde Fotoğraf Yapıştırılması	238
E. Noterlik İşlemlerinde Çıkıntı, Değiştirme, Fesih, İptal ve Düzeltme	238

VII. NOTERLİK İŞLEMLERİNİN HÜKÜMLERİ.....	239
VIII. NOTERLİK İŞLEMLERİNİN YAPILACAĞI YER	242
IX. YABANCI ÜLKELERDE NOTERLİK İŞLEMLERİ.....	242

ONBİRİNCİ BÖLÜM

NOTERLİK DAİRESİ VE MESLEK KURULUŞLARI

I. GİRİŞ.....	247
II. NOTERLİK DAİRESİ	248
A. Noterlik Dairesinin Yerinin Tespiti ve Değiştirilmesi	248
B. Noterlik Dairesinin Kiralanması ve Döşenmesi	249
C. Noterlik Dairesinin Bölümleri.....	250
1. Noter Çalışma Bölümü.....	250
2. Servisler Bölümü	250
3. Bekleme Bölümü	251
4. Arşiv Bölümü	251
D. Noterlik Dairesinde Tutulması Gereken Defter, Dosya ve Kartonlar ...	251
1. Yevmiye Defteri.....	251
2. Emanet Defteri	252
3. Tescil Defterleri	252
4. Muvazene Defteri.....	252
5. Teftiş Defteri.....	252
6. Muhabere Defteri	252
7. Zimmet Defteri.....	253
8. Personel Sicil Defteri.....	253
9. İzin Defteri.....	253
10. Demirbaş Eşya Defteri	253
E. Noterlikte Tutulacak Dosya ve Kartonlar.....	253
F. Noterlik Dairesinde Çalışan Görevliler	254
1. Kâtipler	255
2. Hizmetliler.....	257
G. Noterlik Dairesinin Boşalması ve Vekâleten Yönetimi	257
H. Noterlik Dairesinin ve Eşyalarının Devri.....	259
III. TÜRKİYE NOTERLER BİRLİĞİ.....	261
A. Türkiye Noterler Birliğinin Kuruluşu ve Görevleri	261
B. Türkiye Noterler Birliğinin Organları.....	263
1. Türkiye Noterler Birliği Başkanı	263
2. Türkiye Noterler Birliği Başkanlık Divanı	264

3. Türkiye Noterler Birliği Yönetim Kurulu	265
4. Türkiye Noterler Birliği Disiplin Kurulu.....	266
5. Türkiye Noterler Birliği Kongresi.....	266
C. Noter Odaları.....	267
D. Türkiye Noterler Birliği ve Noter Odalarının Denetimi.....	268

ONİKİNCİ BÖLÜM

NOTERLERİN DENETİMİ VE SORUMLULUĞU

I. GİRİŞ.....	271
II. NOTERLİKLERİN DENETİMİ	272
A. Adalet Bakanlığı.....	272
B. Türkiye Noterler Birliği	273
III. NOTERLERİN HUKUKİ SORUMLULUĞU	273
A. Noterlerin Hukuki Sorumluluğunun Şartları	279
1. Hukuka Aykırı Davranış	279
a. Zarar	280
b. İlliyyet Bağının Bulunması.....	280
B. Noterin Sorumluluğunun Teminat Altına Alınması.....	281
1. Teminat Hesabı.....	282
2. Hukuki Sorumluluk Fonu.....	282
IV. NOTERLERİN CEZAİ SORUMLULUĞU	282
A. Noterlerin İşleyebileceği Suçlar	283
1. Türk Ceza Kanunu'nda Sayılanlar	283
2. Noterlik Kanunu'nda Sayılanlar	283
B. Noterler Hakkında Yürütülecek Soruşturma ve Kovuşturma.....	285
1. Soruşturma	285
2. Kovuşturma	285
V. NOTERLERİN DİSİPLİN SORUMLULUĞU.....	286
A. Disiplin Suçları	286
B. Disiplin İşlemleri Süreci	287
Kaynakça.....	289
Kavramlara Göre Arama Cetveli	295
Kanun Maddelerine Göre Arama Cetveli	299